

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 6.05051 Міжнародні економічні відносини

за освітньою програмою «Міжнародна економіка»

на тему: **«СВІТОВИЙ ВАЛЮТНИЙ РИНОК: ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

Виконавець:

студентка ЦЗФН, гр.47

Тітаренко Вікторія Сергіївна _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри МЕВ

Тарасевич Наталія Вадимівна _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасних умовах розвитку інтеграційних процесів валютний ринок чинить все більший вплив на економіку країн світу, що обумовлено зростанням коливань світового фінансового ринку в цілому і валютних курсів зокрема, знеціненням національних і резервних валют, загостренням економічних і геополітичних розбіжностей між країнами, нестабільністю сировинного ринку і ринку цінних паперів. У цих умовах розвитку глобалізаційних процесів в світі дуже важливо визначити проблеми та перспективи подальшого функціонування світового валютного ринку, з'ясувати роль і місце валютного ринку в загальній системі міжнародного фінансового ринку.

У сучасних умовах валютний ринок переживає процеси глобальних змін, процеси зсуву в зонах впливу резервних валют на світовому валютному ринку. На міжнародному валютному ринку починають проявлятися риси нового типу валютної системи, в якій на перші місця виходять ще недавно слабкі валюти країн, що розвиваються, збільшення частки валютних резервів в недоларовому сегменті, перехід на взаєморозрахунки в національних валютах між країнами без посередників, розвиток міждержавної кооперації, створення нових наддержавних і банківських структур.

Останнім часом тема дослідження проблем і перспектив розвитку світового валютного ринку привертає увагу багатьох дослідників. В цілому, досить відомими в науковій та навчальній літературі є теоретичні основи функціонування валютного ринку, чому присвячені роботи вітчизняних науковців.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробки практичних рекомендацій, спрямованих на вирішення проблем подальшого розвитку світового валютного ринку .

Завдання дослідження:

- теоретично обґрунтувати сутність, роль валюти та валютного ринку; функції світового валютного ринку, види валютних операцій;
- дослідити стан і тенденції розвитку сучасного світового валютного ринку;
- визначити проблеми функціонування та перспективи подальшого розвитку світового валютного ринку.

Об'єктом дослідження виступає сучасний світовий валютний ринок.

Предметом дослідження є економічні основи функціонування світового валютного ринку.

Методи дослідження: У кваліфікаційній роботі бакалавра використано наступні загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: метод узагальнення та синтезу, метод системно-аналітичний; метод порівняння - для визначення причин та ступеню впливу динамічних змін і відхилень; метод угруповань - для систематизації фактичних даних; метод табличного відображення аналітичних даних - для відображення аналітичної інформації.

Інформаційною основою дослідження виступають законодавчі акти України з питань функціонування валютного ринку, постанови Національного банку України щодо валютного регулювання, звіти Національного банку України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених і фахівців у сфері функціонування та регулювання світового валютного ринку.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (60 найменування). Загальний обсяг роботи становить 90 сторінок. Основний зміст викладено на 84 сторінках. Робота містить 17 таблиць, 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СВІТОВОГО ВАЛЮТНОГО РИНКУ» розглядаються теоретичні аспекти функціонування світового валютного ринку: розглянуте поняття, класифікація та роль валюти та валютного ринку; охарактеризовані функції міжнародного валютного ринку та його учасники; досліджені сутність та види валютних операцій.

У другому розділі «ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СВІТОВОГО ВАЛЮТНОГО РИНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ» проаналізовано практичні аспекти функціонування світового валютного ринку в сучасних умовах: розглянуті особливості еволюційного розвитку світової валютної системи та валютного ринку; визначені тенденції розвитку світового валютного ринку; досліджено характер використання інструментів валютного регулювання.

У третьому розділі «ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СВІТОВОГО ВАЛЮТНОГО РИНКУ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ» запропоновано напрями подальшої трансформації світового валютного ринку; надана оцінка проблем та протиріч сучасного функціонування міжнародної валютної системи; досліджені ризики подальшого розвитку світового валютного ринку.

ВИСНОВКИ

Таким чином, після проведення дослідження теоретичних основ функціонування, стану та перспектив розвитку світового валютного ринку, можна зробити наступні висновки:

1. Світовий валютний ринок як сукупність національних валютних ринків є фундаментальною основою світової валютної системи. Він є організаційним середовищем, в межах якого складається валютний курс національної грошової одиниці, що виступає універсальним інструментом впливу на внутрішнє і зовнішнє економічне становище країни.

2. В результаті проведеного дослідження підходів до визначення поняття «валютного ринку», під валютним ринком розуміють сферу економічних відносин, що виявляються при здійсненні операцій з купівлі – продажу валютних цінностей, а також операцій з інвестування валютного капіталу.

3. Класифікація валютних ринків здійснюється за різними критеріями: за сферою розповсюдження, по відношенню до валютних обмежень, за видами валютних курсів, за ступенем організованості, за використанням різних форм розрахунків.

4. Дослідивши функціональну спрямованість світового валютного ринку, можна зробити висновок, що валютний ринок є важливим елементом національної економічної системи та світової економіки в цілому, він виконує наступні основні функції: розрахункову функцію, захист (хеджування) від валютних ризиків, спекулятивну функцію, регулюючу та інтеграційну функцію.

5. Валютний ринок - сфера економічних відносин, що складаються при здійсненні операцій з купівлі – продажу валютних цінностей, операцій з інвестування валютного капіталу між різними учасниками. Всіх учасників валютного ринку можна розділити на три групи: активні учасники; пасивні учасники; посередники. До активних учасників відносяться центральні банки, великі банки, фінансові компанії та ін. Пасивні учасники - середні і дрібні комерційні банки, юридичні та фізичні особи. Посередники - валютні біржі, інвестиційні фонди, брокерські компанії. На валютному ринку реалізуються валютні відносини, які формується між банками та їх клієнтами; між банками однієї й тієї ж країни; між банками різних країн; між комерційними та центральними емісійними банками; між центральними емісійними банками.

6. Успішний розвиток валютних відносин можливий за умови здійснення валютних операцій на валютному ринку. Валютні операції – це контракти агентів валютного ринку щодо купівлі-продажу, розрахункам та надання позик в іноземній валюті на певних умовах. В основі валютних операцій є спот операції, термінові операції та арбітражні операції.

7. Світова валютна система як форма організації міжнародних валютних відносин, обумовлена історичним розвитком світової економічної системи, тому її стабільність залежить від відповідності принципів її функціонування потребам розвитку світового господарства.

8. Обороти світового валютного ринку зросли як на біржовому, так і на позабіржовому сегменті. Незважаючи на прогресивну динаміку в розвитку валютного ринку, більша частина валютних операцій (понад 90%) здійснюється на неорганізованому (міжбанківському) валютному ринку, за межами валютних бірж.

9. Загальному збільшенню кількості та обсягів валютних операцій сприяли зростання світової економіки, інтерес інвесторів в іноземній валюті (щодо альтернативи інвестиціям в фондовий ринок) та підвищення ролі керуючих компаній і хедж-фондів. Позитивну роль мав також розвиток електронної торгівлі, яка просунулася на нові рівні автоматизації та ефективності. Крім того, розширенню валютного ринку сприяло зростання операцій з валютами країн, що розвиваються.

10. Сучасний світовий валютний ринок характеризується використанням інструментів, які поділені на дві основні категорії: валютні

угоди та деривативи. У структурі валютних інструментів ведуча позиція належить валютним операціям типу «своп» - 47,1 % загального обороту на світовому валютному ринку. Домінування операцій «своп» зумовлене використанням даного виду інструментів валютного ринку для забезпечення міжбанківських та позабіржових форвардних угод. Іншим структуроутворюючим елементом позабіржового ринку валютних інструментів є валютні операції типу «спот», на них у середньому припадає 33,9%.

11. Зростання обороту валютного ринку пов'язано передусім зі збільшенням торговельної активності на ринку фінансових інститутів. Одна з головних тенденцій світового ринку - зменшення частки традиційної междилерської торгівлі.

На світовому ринку спостерігаються процеси глобалізації валютних операцій. обсяги торгівлі валютними цінностями відбувалися як на національному, так і на міжнародному ринках. Збільшення двох сегментів світового валютного ринку відбувалося приблизно однаковими темпами зростання.

12. Розвиток валютного ринку спирається на сучасні технології торгівлі. Найбільші темпи зростання світового валютного ринку спостерігалось у електронних торговельних системах та особливо у сегменті алгоритмічної торгівлі. Лідируючі позиції за рівнем автоматизації операцій на валютному ринку припадає на хедж-фонди, в яких рівень автоматизації операцій перевищує 50,0%, в той час як в глобальних і регіональних банках вдосконалені електронні технології покривають відповідно 33,0 і 25,0 % загальних операцій.

13. Сфера міжнародних валютних відносин є однією з найбільш нестабільних в світі сьогодні. У сучасних умовах серед проблем нестабільності світової валютної системи та валютного ринку можна виділити: гіпертрофований розвиток валютно-фінансового сектора; спотворення ринку деривативів; розгортання боргової кризи; нестабільність курсів провідних світових валют. Спостерігаються приховані тенденції реструктуризації та поляризації світового валютного ринку, створеного на базі американського долара. Назріває необхідність зміни функцій міжнародних фінансових інститутів. У зв'язку з цим ключовими проблемами на світовому валютному ринку є: перегляд структури світових валютних резервів; міжнародної ліквідності; спроба відмови від домінуючої ролі американського долара багатьма державами та перехід до багатопольярної валютної системи.

14. Варіантами трансформації та реформування розвитку світової валютної системи та валютного ринку є: повернення до золотовалютного стандарту; введення наднаціональної штучної валюти (на зразок СПЗ – з розширеними функціями); формування нових валютних зон; збереження в моновалютній системі долара в якості лідируючої резервної валюти; збільшення числа резервних валют; використання полівалютної системи на основі формування і застосування регіональних валют.

АНОТАЦІЯ

Титаренко Вікторія Сергіївна, «Світовий валютний ринок: проблеми та перспективи розвитку».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.05051 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародна економіка». - Одеський національний економічний університет. - Одеса, 2021 рік.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є сучасний світовий валютний ринок.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти функціонування світового валютного ринку: розглянуте поняття, класифікація та роль валюти та валютного ринку; охарактеризовані функції міжнародного валютного ринку та його учасники; досліджені сутність та види валютних операцій.

Проаналізовано практичні аспекти функціонування світового валютного ринку в сучасних умовах: розглянуті особливості еволюційного розвитку світової валютної системи та валютного ринку; визначені тенденції розвитку світового валютного ринку; досліджено характер використання інструментів валютного регулювання.

Запропоновано напрями подальшої трансформації світового валютного ринку; надана оцінка проблем та протиріч сучасного функціонування міжнародної валютної системи; досліджені ризики подальшого розвитку світового валютного ринку.

Ключові слова: валюта, світовий валютний ринок, міжнародна валютна система, валютні операції, міжнародні валютні відносини, валютне регулювання.

ANNOTATION

Titarenko Victoria, "World currency market: problems and development prospects".

Thesis for Master degree in specialty 6.05051 «International economic relations» under the program «International economy». - Odessa National Economic University. - Odessa, 2021.

Thesis consists of three chapters. Object of study is The object of research is the modern world currency market.

The work deals with the theoretical aspects of the functioning of the world currency market: the concept, classification and role of currency and the foreign exchange market; the functions of the international currency market and its participants are characterized; the essence and types of currency transactions have been investigated.

The practical aspects of the functioning of the world currency market in modern conditions are analyzed: the features of the evolutionary development of the world currency system and the currency market are considered; identified the development trends of the world foreign exchange market; investigated the nature of the use of instruments of currency regulation.

The directions of further transformation of the world currency market are offered; an assessment of the problems and contradictions of the current

functioning of the international monetary system; the risks of further development of the world currency market are investigated.

Keywords: currency, world currency market, international monetary system, currency transactions, international currency relations, currency regulation.